

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**для вступу
на освітню програму Менеджмент
спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти**

РЕКОМЕНДОВАНО
Вченою радою університету

«25» *січня* 2021 р.
Протокол № 06

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри менеджменту

«25» *січня* 2021 р.
Протокол № 06

ВСТУП

Менеджмент і адміністрування - це вид професійної діяльності, спрямованої на застосування конкретних форм і методів, управлінських інструментів в системі господарювання на рівні підприємств, їх об'єднань та структурних підрозділів з метою забезпечення їх ефективної діяльності, що передбачає раціональне використання потенціалу підприємства з метою досягнення конкретних показників ефективності.

Вступне фахове випробування є загальною перевіркою рівня знань, умінь та навичок абітурієнтів спеціальності 073 "Менеджмент" та проводиться у формі тестування з дисципліни «Основи менеджменту» (1 година).

Сферою діяльності фахівців напряму підготовки "Менеджмент" є виробничо-господарська діяльність та управління нею, адміністрування в системі менеджменту підприємства, управлінська діяльність.

Випускники кафедри можуть працювати в органах державного та корпоративного управління, в системі місцевого самоврядування, зокрема - у підрозділах, що займаються питаннями управління виробництвом, збутом, кадрами, виробничо-господарською та зовнішньоекономічною діяльністю тощо, у сфері зв'язку, фінансів та інвестицій; на підприємствах, в організаціях та установах, фірмах, акціонерних та інших типах господарських товариств.

Фахівці з менеджменту можуть обіймати керівні та виконавчі посади економіста/менеджера різноманітних управлінських та виробничих підрозділів, маркетолога, економіста-менеджера, менеджера у сфері зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Абітурієнт повинен:

знати:

- сутність і зміст менеджменту,
- спільні риси та відмінності менеджменту і підприємництва,
- принципи та функції менеджменту,
- природу, сутність і розвиток управління,
- сучасні підходи до вивчення управління: традиційний, системний та ситуаційний,
- теорії менеджменту,
- фактори внутрішнього та зовнішнього середовища організації,
- сутність місії та цілей організації,
- сутність і функції стратегічного планування,
- поняття та види мотивації,
- характеристика типів контролю з погляду часу їхнього здійснення,
- види організаційних структур управління,
- сутність і класифікацію методів управління,
- сутність і зміст управлінського рішення та класифікацію управлінських рішень,
- рівні інформаційного забезпечення менеджменту,
- сутність комунікаційного процесу,
- поняття лідерства,
- форми впливу та влади в організації,
- природу, типи, рівні, причини та методи розрішення конфліктів,
- ділові якості і особистісні здібності менеджера,
- поняття соціальної відповідальності та етики управління,
- сутність організаційної культури.

вміти:

- правильно визначити сутність і зміст процесів управління, керівництва, підприємництва і менеджменту,
- провести аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища об'єкта менеджменту, соціальних і психологічних факторів, що визначають ефективність взаємодії і сполучних процесів менеджменту;
- налагодити процеси комунікацій, прийняття рішень.

ЗМІСТ

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.

Менеджмент і підприємництво, спільні риси та відмінності. Менеджмент як наука. Функції менеджменту. Менеджмент: наука чи мистецтво? Природа, сутність і розвиток управління. Суб'єкт, об'єкт управління. Сучасні підходи до вивчення управління: традиційний, системний та ситуаційний.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту.

Поняття й еволюція принципів управління. Принципи управління А.Файоля, Г.Емерсона, Г.Форда. Загальні принципи управління сучасною організацією. Закони управління.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту.

Історія теорії і практики управління: від шумерів до П.Друкера. “Одновимірні” вчення про управління. “Синтетичні” вчення про управління.

Тема 4. Організації як об'єкти управління.

Загальна характеристика організації. Її життєвий цикл. Поділ праці і спеціалізація. Види департаментизації. Рівні управління. Сучасна типологія організацій. Сутність внутрішнього середовища організації. Зміст основних внутрішніх перемінних і їхній взаємозв'язок. Аналіз зовнішнього середовища організації. Характеристика середовища прямої дії. Характеристика факторів непрямої дії.

Тема 5. Функція та технології менеджменту.

Зміст поняття “функції управління”. Різні підходи до визначення даного терміну. Класифікація функцій менеджменту. Їх коротка характеристика.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту.

Вироблення місії організації. Характеристика і встановлення цілей організації. Планування діяльності й успіх організації: сутність, етапи, види. Сутність і функції стратегічного планування. Реалізація стратегічного плану.

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.

Сутність «організації» як процесу. Організаційні повноваження. Делегування повноважень. Перешкоди до ефективного делегування. Норма управління в організації. Фактори проектування організації. Елементи проектування організації. Поняття організаційної структури. Принципи побудови організаційних структур. Основні види організаційних структур, їхня характеристика, властивості, недоліки і переваги.

Тема 8. Мотивація як загальна функція менеджменту.

Сутність і еволюція поняття мотивація. Потреби і мотиваційне поведіння. Матеріальна, трудова і статусна мотивація. Мотиваційний процес. Процесуальні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту.

Сутність і зміст контролю. Характеристика типів контролю з погляду часу їхнього здійснення. Процес контролю. Поведінкові аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Методи менеджменту.

Сутність і класифікація методів управління. Організаційно-адміністративні методи управління.
Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління

Тема 12. Управлінські рішення.

Сутність і зміст поняття „управлінське рішення”. Класифікація управлінських рішень. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Процес моделювання і його використання в практиці прийняття УР. Методи прийняття УР.

Тема 13. Інформація та комунікації в менеджменті.

Рівні інформаційного забезпечення менеджменту. Типи інформації. Характеристика інформації. Контроль вірогідності інформації. Використання інформації в основних функціях менеджменту. Сутність комунікації. Процес комунікації. Комунікаційні мережі. Комунікаційні стилі. Мистецтво спілкування.

Тема 14. Керівництво та лідерство.

Керівництво і лідерство в організації: порівняльна характеристика. Необхідність влади в управлінні. Форми та джерела влади. Поняття і форми впливу. Авторитет менеджера. Основи лідерства. Традиційні концепції лідерства. Концепції ситуаційного лідерства. Нове в теоріях лідерства. Особливості управлінської праці. Менеджер і підприємець: подібність і відмінність. Функціональні обов'язки менеджерів різних рівнів управління. Ролі менеджерів. Ділові якості і особистісні здібності менеджера.

Тема 15. Відповідальність і етика в менеджменті.

Роль бізнесу у суспільстві. Соціальна відповідальність в управлінні. Етика і сучасне управління. Причини поширення неетичної поведінки в бізнесі.

Тема 16. Організаційні зміни та ефективність у менеджменті.

Комплексний підхід до питань продуктивності. Управління по критерію продуктивності. Взаємозв'язок процесів обміну інформацією, прийняття рішень та керівництва з питаннями продуктивності. Важливі напрямки організаційних змін. Етапи проведення змін в організації. Форми і джерела опору змінам. Методи подолання опору змінам. Організаційний розвиток.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Базова

1. Абчук В. А. Менеджмент: учебник. Санкт Петербург : Союз, 2016. 463 с.
2. Алешникова В.И. Использование услуг профессиональных консультантов. Изд. 5-е доп. Москва: ИНФРА-М, 2015. 208 с.
3. Акіліна О.В., Пасічник В.Г. Економічне обґрунтування господарських рішень: навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2013. 144 с.
4. Баєва О.В. Основи менеджменту: практикум. Вид. 2-ге доп. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 524 с.
5. Веснин В.Р. Основы менеджмента. Изд. 7-те доп., стереотип. Москва : Знание, 2018. 472с.
6. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент: учебник. Изд. 8-е, стереотип. Москва : Инфра-М, 2018. 528 с.
7. Гительман Л. Д. Амбициозные менеджеры. Дерзость и интеллект. Москва : Дело, 2018. 346 с.
8. Гончаров І.В. Ризик та прийняття управлінських рішень: навч. посіб. Харків: КТУ, ХТІ, 2013. 150 с.
9. Гнатієнко Г.М., Снитюк В.В. Експертні технології прийняття рішень. Вид 2-ге доп. Київ : Маклаут, 2018. 444 с.
10. Друкер П. Эффективный управляющий; пер. А. Мкервали. Москва : Вильямс, СП «Бук Чембэр Интернэшнл», 2014. 265 с.
11. Еремич Н. Тайм-менеджмент для женщин. Как все успевать. Санкт-Петербург : Питер, 2016. 176 с.
12. Жигун Л.А. Теория менеджмента, теория организации : учеб. пособие. Москва : НИЦ «Инфра-М» , 2014. 320 с.
13. Кабушкин Н.И. Основы менеджмента: учебное пособие. Изд. 9-е, стереотип. Минск : ООО «Новое знание», 2018. 336 с.
14. Керівництво організацією: навч. посіб. / Кузьмін О.Є., Мала Н.Т., Мельник О.Г., Проник І.С. Львів.: Вид-во нац. ун-ту «Львів.політехніка», 2018. 244 с.
15. Кравченко В.О. Основы менеджменту: навч. посіб. Одеса: Атлант, 2013. 212 с.
16. Негрей М.В., Тужик К.Л. Теорія прийняття рішень: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 272 с.
17. Осовська Г.В. Основы менеджменту: навч. посібник. Вид 2-ге. Київ : Кондор, 2016. 556 с.
18. Оспіщев В.І., Костенко О.І., Пруненко Д.О. Менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2013. 344 с.
19. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Петруня Ю.Є. та ін.; за ред. Ю.Є. Петруні. Вид 2-ге. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 216 с.
20. Ром Р. А. Позитивная типология личности. Изд 3-е. Київ : ООО «Интернет СИ», 2018. 196 с.
21. Ром Р. А. Учитесь понимать себя и других. Изд 3-е. Київ : ООО «Интернет СИ», 2018. 23 с.
22. Рульєв В.А., Мостенська Т.Л. Управління персоналом: навч. посіб. Київ : Кондор, 2013. 310 с.
23. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент: посібник. Вид. 3-е, доп. Київ: Академвидав, 2017. 464 с.
24. Трут О. О. Теоретико-методологічні засади управління результативністю організації: монографія. Львів : вид-во ЛТЕУ, 2018. 420 с.
25. Федулова Л.І. Актуальні проблеми менеджменту в Україні. Вид. 2-ге. Київ: Фенікс, 2016. 320 с.
26. Svydruk I.I., Ossik Yu.I., Prokopenko O.V. Creative management: theoretical foundations (Теоретичні основи креативного управління). Chorzow: Drukarnia Cyfrowa, 2017. 144 p.

Допоміжна

27. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 420 с.
28. Вачугов Д.Д., Кисляков Н.А. Менеджмент: практические занятия и деловые игры: учебное пособие. Москва : Т.Д. «Элит-2000», 2000. 272 с.
29. Веснин В.Г. Основы менеджмента : учебник. Москва : Триада Лтд, 2009. 384 с.
30. Віноградська О.М. Організація праці менеджера: навч. посіб. Вид. 2-ге. Харків: ХНАМГ, 2018. 190 с.
31. Дорофеева Л.И. Менеджмент: конспект лекций. Москва : Эксмо, 2007. 192 с.
32. Казанцев А.К., Подлесных В.И., Серова Л.С. Практический менеджмент: В деловых играх и ситуациях, задачах и тестах: учеб. пособие. Москва : ИНФРА-М, 2010. 367 с.
33. Кігель. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці: монографія Київ: ЦУЛ, 2011. 202 с.
34. Макаров В.М., Попова Г.В. Менеджмент. Санкт-Петербург : Питер, 2011. 256 с.
35. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента; пер. с англ. Москва : Дело, 1992. 702 с.
36. Ховард К., Коротков З. Принципы менеджмента: управление в системе цивилизованного предпринимательства: учеб пособие. Москва : ИНФРА-М, 1996. 224 с.
37. Шегда А.В. Основы менеджмента: учебное пособие. Изд. 7-е. Киев : Знання, 2017. 512 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

38. Драчева Е.Л., Юликов Л.И. Менеджмент : учебник. 11-е изд., стер. Москва : Академия, 2012 : Университетская библиотека ONLINE. URL: <http://nashol.com/2016111291740>
39. Залозная Д.В., Тарадина М.В. Менеджмент. Москва : Директ-Медиа, 2015 : Университетская библиотека ONLINE. URL: <http://nnm-club.me/forum/viewtopic.php?t=109306>
40. Кисленкова О. Менеджер - востребованная профессия: описание специальности, плюсы и минусы, отзывы, кем можно работать. URL: <https://www.syl.ru/article/208401>
41. Ксенофонтова Х.З. Теория менеджмента. Теория организаций (для бакалавров) : учебное пособие. Москва : Кнорус, 2016 : Университетская библиотека ONLINE. URL: <https://books.academic.ru/book.nsf/64487783>
42. Ларина Е. Чем занимается менеджер в организации? URL: <https://www.syl.ru/article/79412>
43. Національна бібліотека ім. Вернадського (книжкові видання з менеджменту). URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
44. Онлайн-курси від провідних університетів світу з менеджменту. URL: <https://www.coursera.org>
45. Особенности трудовой деятельности менеджера. URL: <http://managment-study.ru>
46. Отечественные менеджеры. Топ-10 известных людей, которые добились успеха в жизни с нуля сами. URL: <http://heaclub.ru>
47. Первая работа успешных руководителей – 10 историй URL: <https://lifehacker.ru>
48. Якименко Н. История успеха: Самый успешный менеджер - Ли Якокка. URL: <http://nikolayyakimenko.com/menedzher-li-yakokka-istoriya-uspexa.html/>